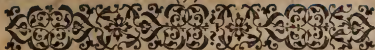

IOANNIS FREINSHEMII, LAVDATIO POSTHVMA,

AVCTORE
ABRAHAMO FREINSHEMIO.

M. DC. LXI.

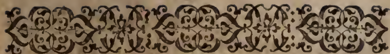
Matronæ Ornatiſſimæ

ELISABETHÆ BERNEGGERIÆ,
Adfini Suauiſſimæ

ABRAHAMUS FREINSHEMIUS
S. P. D.

LAudationem poſthumam, qua nuper JOANNEM FREINSHEMIUM patruum meum maritum tuum, optimum ſane, ac deſideratiſſimum, meritiſſimo honore proſequutus ſum, ad te potiſsimum mittere placuit, tum ut pietatem meam in defunctum tibi approbarem; tum ut grauiſsimo luctu oppreſſam, iuſtiſsimo ſolatio adficerem. Nam FREINSHEMIUS quidem noſter bene habet: niſi forte quod de Saone Diconis filio Callimachus adfirmauit, nos de homine, ut ita dicam, Chriſtianiſsimo aſſerere dubitamus:

MOrte perire omnia, vulgari prouerbio loquimur: quod ut in ceteris forſitan rebus verum ſit, in amore certe locum non habet, qui ubi ſemel ex veris honeſtisque cauſsis conualuit, obitu amici capitis adeo non extinguitur, ut potius gliſcat, & inter alimenta ſua ipſam defuncti memoriam, ipſam abſentiam numeret. Id quod ego ingenti quidem, ſed eodem triſtiſſimo documento expertus ſum, audito nuper fato viri ſummi & incomparabilis IOANNIS FREINSHEMII, quem mihi natura patruum, affectus patrem, conuictus hoſpitem, institutio præceptorem, benignitas patronum dederat. Cuius quidem exceſſu tantum abeſt ut expirauerit amor noſter, ut bona illa donaque, quæ quondam in ſuperſtite coluimus, amauimus, admirati ſumus, poſt fatum maiora etiam atque auguſtio-

ra animo noſtro obuerſentur. Atque vtinam quanta nobis laudandi FREINSHEMII necesſitas incumbit, tanta etiam facultas daretur, atque copia? efficeremus profecto, vt omnes intelligerent, illum virum non modo in omni genere eruditionis excellentiſſimum, verum etiam vita moribusque uirtuti ſimilimum fuiſſe. Sed præter ingenii imbecillitatem, & deſuetudinem ſtudiorum, & varie interpellantes Reipublicæ curas, luctus etiam mœrorque adeo perturbat animum, vt nec inuenire quæ oporteat, nec inuenta diſponere, nedum exornare vlla ex parte valeamus: ſed videamur rudes dicendi, videamur indocti, dummodo officii nos memores fuiſſe atque pietatis appareat.

Natus eſt IOANNES FREINSHEMIUS Ulmæ Sueuorum A. D. XVI. Kal. Decembr. anno huius ſeculi octauo, honeſtis ſplendidisque parentibus, IOANNE BARTHOLOMÆO FREINSHEMIO, & ELISABETHA MEYELIA. in puero ſtatim eluxit

igneus

igneus ingenii vigor, facilis & fida memoria, admirabilis recti honestique amor, quibus animi bonis accedebant corporis dotes, validus membrorum & decens habitus, vegeti & acres oculi, frons porrecta, nasus regius, magna oris dignitas: prorsus vt cælesti illi ac diuino animo dignum domicilium contigisse videatur, in quo habitaret, atq; tot egregias curas, tot in omne æuum mansura opera perageret. neque fefellit tanta indoles optimos parentum, quam ut ad cultum futuramque magnitudinem perducerent, nec curæ pepercerunt, nec impensis: quare effectum est, ut cum aliorum fideli opera, tum inprimis clarissimorum virorum HONOLDI & WOLLEBII accuratissima institutione isthæc Musæ proles ea studiorum fundamenta tenerrima in ætate feliciter poneret, sine quibus ad veræ sapientiæ laudem decusque aditus non est. Certe anno vitæ decimo quarto expleto (properandum enim nobis, ut quibus tot tan-

taque

taque dicenda adhuc restant) dignus omnibus visus est ὁ μακαρίτης noster, ut relictis inferioribus Scholis, Academias inuiseret. Venit igitur Marpurgum, deinde Giessam, quibus in locis ita legum difficilimo & vastissimo studio incubuit, ut doctores eius tantum ingenium, tantos profectus non citra stuporem intuerentur. Ita enim rapiebat cuncta ac penetrabat, ut non noua addiscere, sed dudum cognita repetere ac reminisci videretur. memini ab ipso audire, admonitum se ultro à Professoribus fuisse, ut solenne Candidatorum examen subiret, meritumque Doctoris nomen & iura expeteret. Sed non poterat vna acquiescere laurea immensus ille & cælestis animus, qui magnitudinis suæ sibi conscius, omnes scientias, omnes disciplinas, spe, successu, voto sibi vendicabat. Ergo fatis ad maiora ducentibus, Argentoratum petiit, vrbem & ciuium humanitate & Doctorum Academicorum fama, & Magistratus prudentia

tia celebratiſsimam. Hic occaſione carminum Germanicorum & aliquot acutè dictorum, (erat enim, ut de eo vir maximus merito olim pronunciauit, totus apophthegmaticus) MATTHIÆ BERNEGGERO noſci & inſinuari cepit, qui vir, uti erat non modo doctiſsimus, ſed etiam humaniſsimus & optimus (reddendum hic eſt ſocero veriſsimum teſtimonium, quod ne externo quidem negarem) reperto tali tantoque ingenio lætus, non prius deſtitit, quam domo, menſa ſtudiis FREINSHEMIUM ſibi ſociaret. qui nactus inſtructiſsimam copioſiſſimamq; bibliothecam, incredibile dictu eſt, quantum operæ ſtudiique diu noctuque in euoluendis omnis generis auctoribus collocauerit. nec enim vna diſciplina contentus erat, ſed quicquid Theologiæ, quicquid Iurisprudentiæ, quicquid Hiſtoriarum, Philoſophiæ, cæterarumque bonarum artium, vel vetus ætas reliquerat, vel noſtra tradiderat, id omne ini-

mirabili diligentia perquirebat, ſcientia complectebatur, acrimonia penetrabat. quod ut facilius credant, qui hæc lecturi ſunt, vno exemplo fidem faciemus. *Berneggerus* periclitandi ingenii cauſſa obtulerat beato noſtro Florum, addita prece, ut legeret, & ſi quid correctione aut animaduerſione dignum occurreret, obiter enotaret. *Freinshemius* authorem ſibi nunquam lectum, & ſatis difficilem, ſex horarum ſpatio non modo euoluit, ſed etiam multis in locis emaculatum emendatumque *Berneggero* reddidit, ingenti hominis non tam admiratione, quam ſtupore: videbat enim *Freinshemium* alibi ſanaſſe, quæ etiam doctiſſimorum virorum ſolertiam effugerant, alibi exercitatiſſimorum Criticorum coniecturis examuſſim congruere. Ad hanc diuinitatem ingenii, tantarumque rerum ſcientiam, acceſsit inſignis plurimarum linguarum peritia; nam præter vernaculam, & quæ doctorum propriæ habentur, Græcam,

He-

Hebræam, Latinam,callebat etiam Gallicã,Hiſpanicam,Belgicam,Italicam, Anglicam, Suedicam,Danicam.His noſter artibus præſidiisq; ſubnixus, vulgare doctrinam dotesq; ſuas inſtituit, multũ diuerſus ab illis,qui citra omnem aut exiſtimationis ſuæ aut conſcientiæ curam,cruditatem & infantiam ſtudiorum in publicum protrudere nihil verentur, docentes antequam didicerunt. Ceterum inſtitutum hoc aliquandiu Gallica peregrinatio morata eſt, in qua triennium circiter conſumpſit, vſus contubernio viri Illuſtris MICHAELIS MARESCOTTI; quamquam interea non ceſſaret, ſed plurima legeret, & ſub titulo Secretarii Regii Epiſcopatus Metenſis tabularium recognoſceret. Inde redux, ducta in matrimonium BERNEGGERI filia ELISABETHA, virgine ornatiſsima & piiſsima, amicitiam dudum validam nouo iſthoc vinculo indiſſolubilem reddidit. Tum vero ſociatis ſtudiis curisque, bone CHRISTE! quot quantosq; auctores Græcos & Latinos illuſtrarunt?

quotnotarum ſyluas confecerunt? quot accuratiſsimos rerum verborumque indices compoſuerunt? ut ipſorum incomparabili labore, ita Reipublicæ literariæ inæſtimabili bono. ſed *Berneggeri* quidem laudes alii occaſioni ſeponemus; *Freinshemii* vero ingenium eruditionemque nec oſtendere melius, nec laudare copioſius queamus, quam ſi opera eius, tam quæ edita ſunt, quam quæ adhuc ἀνέκδοτα apud hæredes ſeruantur, ſingulatim percenſeamus.

Primum ingenii famæque publicæ periculum fecit, vulgato Guſtaui Adolphi Suedorum Regis panegyrico, tanto ſucceſſu plauſuque omnium, ut incomparabilis Herois facta & magnitudinem dictis videretur exæquaſſe atque ſenſibus. Sequuta eſt Flori editio, quem auctorem in capita & verſiculos, ut vocant, diſtinctum, doctiſsimis notis illuſtratum, additis inſuper variantibus lectionibus, Excerptis Chronologicis, & copioſiſsimo

mo vtiliſsimoque indice vsquequaque exornatum in lucem emiſit, ſpecimen exemplumque daturum eius accurationis formæque, ad quam deinceps plures melioris commatis ſcriptores è Muſæo Berneggeriano prodirent. de Potu Calidæ diſſertationem ſcripſit ad IOANNEM KÜFFERUM, celeberrimi nominis medicū, qui de illius vſu apud veteres dubitauerat. nec notæ, quas in Tacitum, familiariſſimum ſibi hiſtoricū dedit, ſilentio prætereundæ ſunt, breues illæ quidem ſed acutæ profecto & valde bonæ. deſtinauerat autem in iſtum ſcriptorem iuſtos perfectosque Commentarios concinnare, eumque in finem ingentem apparatum fecerat: ſed præuertentes mox aliæ curæ tam præclarum inceptum irritum reddiderunt. publicando Curtio intentus, quum animaduerteret, ſub nomine Supplementorum Curtianorum, ieiunam & miſeram neſcio cuius ſcriptionem circumferri, ex Iuſtino & Arriano nullo iudicio

compilatam, miseratus iniquam hanc sortem elegantissimi scriptoris, ipse ex Græcis Latinisque quos in manibus habemus auctoribus, duos priores Curtii libros deperditos, historica grauitate, fide, copia suppleuit. Paulo post ipse Curtius prodiit, cum Commentariis plenissimis, de cetero ad eundem fere cultum expositus, quem in Floro superius commendauimus. inter hæc tetrica & seueriora studia lætior scribendi FREINSHEMIO nostro occasio enata est. prouocatus enim insigni nec opina Bernhardi Winariensis Ducis liberalitate, ne minus intelligens videretur tanti muneris, homo inter ceteras suas laudes etiam gratissimus, honori & æternitati inuictissimi herois composuit dicauitque Virtutis speculum, germanico Carmine heroico, in quo Saxonicorum Ducum inclutam stirpem à Wedekindo & Hercule Teutonico altissima origine nec ineptis rationibus deduxit: suauitate, concinnitate, grauitate carminis tanta vsus, ut quod huic cõparari, in nostra quidem lingua merito queat, ha-

ctenus non inuenerim. erat enim beato nostro, eximiũ prorsus & singulare ingenium, ut quocunq; illud applicuisse. tibi excellere & primas tenere videretur. sed propemodũ me effugerat memorare Paraphrasin Cornelianam, qua priores quatuor Annalium Taciti libros exposuit, nõ eo consilio, ut hac ratione è manibus negligentium lectorum, rerum Romanarum florentissimum auctorem excuteret, quod à non nemine doctorum obiectum fuisse scio, sed ut latitantes sub scabritie styli & abstrusis sensibus prudentissimi viri diuitias diligentibus & cordatis erueret monstraretq;, eoq; ad perquirendas illas acrius concitaret. huic operi subiunxit Comparationem Versionũ, in qua translatorum Taciti interpretationes candide examinauit, nullo alio nec scopo, nec pretio nisi assequendæ veritatis; dissimilimus illis qui eruditorũ hominũ opera, quæ sæpius non capiunt, canina quadã rabie allatrant ac vellicant, tantummodo ut docti videantur, claritudinemque quam ipsi

non

non habent, ex aliorum insectatione aut inimicitiis consequantur.

Atq; hæc quidem quantum memini, Argentorati edidit. in Suedia præter vnam orationem & aliquot disputationes nihil typis imprimi curauit: inertia vti puto & imperitia typographorum atq; iniquitate offensus, quod genus hominũ sua potius vitia, quam vtilitatem aut decus publicũ in consilio habet postquam rediit in Germaniam sequentium publicatione priorem famam auxit & amplificauit. sunt autem ista. Orationes, quas in Suedia diuersis temporibus, de diuersis rebus atque personis habuit, pleræque argumento insignes, verbis splendidæ, tractatione graues, & quæ ad priscæ eloquentiæ robur ac maiestatem quam proxime accedant. Supplementa Liuiana, opus magnum, &, sine figura loquor, incomparabile. cum enim Historiæ Romanæ princeps iam multis à seculis, parte sui meliore ac

re ac potiore truncatus atque conclamatus esset, eaque de caussa doctissimorum virorum grauissimæ quidem & iustissimæ querelæ passim audirentur, sed de remedio nemo ne cogitare quidem auderet, vnus FREINSHEMIUS exortus est, qui plusquam Herculeo ausu, laborem infinitum ac difficilimum eo ardore suscepit, eo ingenio & industria tractauit, ea felicitate absoluit, ut periisse Liuium propemodum placeat, quo tanto felicius renasceretur. & sane mirum videri debet, posteriorem horum Supplementorum tomum, etiam nunc ineditum manere; tanta seculi huius vel incuria, vel imprudentia, vel postremo liuor est. denique syntagma de Vicariatu Palatino, quod sub nomine Philœci prodiit, FREINSHEMII est, non mole quidem operosum, sed argumento illustre, & pondere rationum memorabile.

Non dubito, quin omnes, qui hæc cognoscent, vehementer miraturi sint,

tot tamque præclara opera à FREINSHEMIO edi potuisse; at hercule nec pauciora numero, nec inferiora dignitate sunt, quæ ille edenda adhuc reliquit; ex istis primo loco memorabimus, de Assessoribus theses, accurate diligenterque compositas, quas publice olim defensurus erat, sed sine Præside. quod quum Professores Juridici contra consuetudinem cõcedere nollent, vulgare etiam insuper habuit. Reliquit & paradigmata Orationum & Epistolarum, laborem ut non speciosum, ita vehementer vtilem ad Latii sermonis & eloquentiæ laudem adspirantibus. Nec silebimus politicas eius meditationes de officio Boni Præsidis, quem ex Tullii epistolis, quas in proconsulari Ciliciæ administratione ad diuersos scripsit, effinxit formauitque. Maioris adhuc momenti sunt prælectiones in Laurentii Surii Commentarios, in quibus noster hoc vnice atque solide egit, ut ostensa impudentis monachi nugacitate atque impo-

impoſtura, Sleidano noſtro veri hiſtorici nomen laudemque aſſereret. prælo inſuper omnino paratas reliquit Phædri fabulas, quas poſt diligentisſimam recenſionem ita adornauit, ut ſingulis fabulis congruens ex hiſtoricis exemplum ſubiiceret, oſtenſurus puto, inique vulgo fieri, ut mythologi veteres ad pueros tantum ablegentur, quum illi non minus ſapientiæ tradant in fabulis, quam hiſtorici ſub exemplis doceant. ſed vſui præſenti forte magis accommodata videri queant, quæ de S. R. Imperii Electorum, & S. R. Eccleſiæ Cardinaliū Præcedentia compoſuit. qua quidem in commentatione, propoſitis & comparatis vtrorumque ſummis dignitatibus atque prærogatiuis, diligenter inueſtigauit, vtris prior locus ſedesque debeatur. Nec indicta abire merentur, Carthaginienſia & Numidica: Achaica item & Pergamena, quibus homo ingenioſiſſimus iuxta & laborioſisſimus, iſtarum Rerumpublicarum

Regnorumque formas, hiſtorias, inſtituta, diligentiſſimo ſtudio indagauit examinauitque. Non fruſtranda etiam ſunt ſua laude poëmata; quæ noſter Teutonice & Latine excellenter ſane faciebat, ſed Germanica lubentius, quod tum alia teſtantur, tum plerique pſalmorũ noſtrate rythmo expreſſi, in quibus ubi genium laudaueris, plus tribues pietati. mirandum certe eſt, *Freinshemium* defatigari non potuiſſe, tot ſcribundis operibus, quot recenſendis nos tantum non feſſi ſumus. Sane ſuperioribus addidit adhuc occaſione Supplementorum Liuinianorum Indicem Criticum, ut ipſe appellabat, ut ego, Ariſtarchum Catholicum, in quo claſſicos auctores vtriuſque linguæ propemodum omnes, ordine alphabethico digeſtos, infinitis in locis expoliuit, correxit, illuſtrauit. editione quoque dignisſimæ forent epiſtolæ, quarum multas centurias, ad ſummæ fortunæ doctrinæque homines, de rebus grauisſimis dedit, in qui-

quibus nec Ciceronis copiam, nec Plinii acumen accurationemque desideres. sed quo ego piaculo disputationes in Ethica Aristotelis in vltimum locum reieci, quæ omnium primo referri merebantur? in his enim Socratica colligendi concludendique ratione vsus, DEUS magne! quam solide, quam Christiane, id est, vere, disseruit docuitque, de beatitudine hominis, de desiderio illius in homine, de illius consequendæ ratione, eademque opera inuictis argumentis ostendit, Aristotelem his quidem in rebus malum cæcumque esse ducem, fallique omnes qui eum sequuntur. Quæ quum nuper legerem ac meditarer, ita me memini affici, ut non tam moueri, quam attolli, quam rapi & in cælum ire viderer; atq; adeo nunc etiam iudico, salutis publicæ interesse, ut ista tam præclara, tam diuina publici iuris fiant; nam ut docti simus tandem non est necesse; ut simus boni, siquidem beati fieri volumus, vnice necesse est.

Ex his igitur quæ partim edidit FREINSHEMIUS noster, partim editioni parata reliquit, (nam alia affecta quidem, sed nondum ad vmbilicum deducta de industria non attigimus) satis liquere arbitror, fuisse illum virum vndiquaq; doctissimum; restat ergo, ut eundem etiam optimum fuisse ostendamus. quanquam autem ab ipsa doctrinæ excellentia virtus argui posse videatur, siquidem·

Ὠ' πόλλων ὐ παντὶ φαείνεται, ἀλλ' ὅ, τις ἐσθλός.

tamen hoc firmius demonstrandum nobis esse existimamus, quum sæpe eruditionem cum improbitate misceri videamus, & noster quoque verissime dixerit, docto nebulone nihil esse deterius.

Sic igitur agebat noster ὁ δαιμόνιος, ut omnia à DEO deduceret, ad eundem referret omnia: hoc vno aiebat indigere hominem, nec posse minori conditione adquiescere: ut vero ad tantum

DO-

DOMINUM peruenire, eiusque gratiam consequi queamus, opus nos habere recta via; eam porro & vnam & veram esse CHRISTUM, per quem omnia nobis tribuat cœlestis Pater abundantissime. ergò ut non modo æterna sapere, sed etiam in temporalibus prudenter versari possimus, vnum esse necessarium DEUM, & conciliatorem CHRISTVM. hoc duce nos consequi omne bonum, atque omnem veritatem. at profecto male & præpostere vulgo homines agere, qui suo consilio, suo ductu, neglecto diuino auspicio vtantur. sic enim fieri, ut sæpissime labantur, atque errent, nulla moderatione in secundis, nulla consolatione in aduersis: atque hæc non verbis tantum crepabat, sed vita etiam exprimebat atque moribus: precator assiduus, & diuini verbi meditator deuotissimus. huic enim tribuebat omnem honorem; ab hoc sibi affulgere lucem;

in

in omnibus rebus afferebat, ad hoc denique ceu Lydium lapidem omnem diuinam & humanam ſapientiam explorabat. qua de cauſſa in omnibus conſiliis actionibusque mirifica conſtantia vtebatur, nec temere cuiusquam vnquam rei illum pœnitere memini. dirigebat enim ex certis & diuinis principiis omnia, caſum & cetera quæ illi contribuuntur, non magnopere ad ſe pertinere exiſtimans. inprimis autem officium hominis meditabatur, & ad illud intelligendum implendumque omni ope contendebat. multum conquerens de mortalium incogitantia, qui cum artem bene arandi, ædificandi, nauigandi diligentiſſime inueſtigauerint tradiderintque, artem bene viuendi transmiſerint, tanquam illa aut nõ daretur, aut vſu minime neceſſaria aut denique perceptione facilima foret; quum interim ex huius vnius contemptu vel ignorantia, tot errores, tot miſeriæ, tot vitia in humana vita reperiantur, quæ nullis legibus, nullis pœnis ſatis coerceas.

offi-

officiis ac dignitatibus quum vteretur ſplendidis, nihil ex illis æſtimabat præter ordinem, à DEO rebus inditum, ambitionem illis relinquens, qui nimia ſui æſtimatione, nimio aliorum contemptu ad vaniſſimas ineptias prolabuntur, nihil aliud laturi, quam ut ludibrium debeant prudentibus, qui huius farinæ homines intus & in cute nouerunt, atque ſuo modulo ſuoque pede metiri didicerunt. officii curas laboresque non modo ſine tædio, verum etiã cum voluptate obibat, nihil eſſe ſuauius dictitans homini, quã partibus à DEO iniunctis, rite fungi. Copia bonorum affluens, ea ita vſurpabat, ut nec parceret pecuniæ vbi ratio exigeret, nec proiiceret citra cauſſam, atque hoc loco pateret latiſſimus ſane campus laudandæ FREINSHEMIANÆ liberalitatis, quam non modo in pauperes CHRISTI, quos commendatisſimos ſibi habebat, ſed etiam in alios honeſtos quidem, ſed egentioris fortunæ homines cognatosque,

munifice exercuit; quorum quidem prolixum catalogum recenſere poſſemus, ſi aut pudor illorum hoc permitteret, aut FREINSHEMIUS noſter ita vellet, qui non ideo bene fecit, ut videretur, ſed ut faceret. in cetera quoque vita idem virtutis tenor erat; mira admiſſionum facilitas, ſuauis conuerſatio; in amicitia legenda ſingularis prudentia, in tuenda immutabilis conſtantia, & ut breuiter omnia contraham, in actionibus conſiliisque cunctis, incredibilis integritas atque candor, quem etiam quum ſummorum Regum Principumque aulas tot per annos frequentaret, ingenti animo retinuit, ſine vllo detrimento gratiæ, quam alii per byſſina verba & turpiſſimas adulationes fruſtra ſæpius affectant.

Tali igitur virtutis, tali eruditionis fama quum floreret FREINSHEMIUS, non opus habebat ambire honores, atque officia: veniebant enim vltro, variisque ex locis offerebantur, honoratæ viuendi cōditio

ditiones ſplendidæq;.Sed multis ambientibus præualuit Suedia, Germaniæq; hoc decus eripuit,poſſeditq; compluribus annis,mira quadam fatorum induſtria,ut regnum dudum armis inclutum, etiam literarum gloria inclareſceret. quo quidem tempore , quum multi amicorum ſibi patriæq; retinere cuperent virum maximi nominis atq; optimi, interq; alia, etiam pericula viæ & longinquitatem, nauſeam maris & aſperitatem Septemtrionis allegarent, noſtrum ita reſpondiſſe recordor ; ſibi vero conſtare vocationem ſuam in Suediam eſſe diuinam, eaque de cauſſa ſequi velle: ut eat Ubſaliam neceſſe eſſe , ut perueniat , non eſſe neceſſe. Sed peruenit profecto feliciter, ducente DEO , qui iuſſerat ire. quanta porro ibi gloria, quanto ſtudioſæ iuuentis fructu , Politicen ac Eloquentiam profeſſus ſit , omnis Suedia teſtis eſt. Nos quidem qui illius ſectatores aſſidui fuimus atque indefeſſi , ſancte

confirmare possumus, cum in tradenda ciuili prudentia minime triuiali methodô vsum, sed illam ex optimis historicorum ac Philophorum solide eruisse atq; monstrasse, eliminatis longe lateque fraudibus, technis, & vaframentis, quæ pseudopolitici loco sapientiæ obtrudunt; commendatis contra plurimum fide, prudentia, virtute, tanquam summis & præcipuis humani generis bonis. quæ autem propositurus erat auditoribus diligentissime prius meditabatur, adeo, ut non modo literis, sed etiam memoriæ mandaret omnia. eadem excellentia Eloquentiam docuit, cuius præceptis quantum opus erat ex præstantissimis auctoribus inculcatis, ad exercitationem styli dicendique vnice hortabatur discipulos, quoque alacriores fierent, ipse, quod efficacissimum docendi genus est, præibat viam declamabatque frequentissime. Sic quinquennio ferme exacto Holmiam commigrauit Bibliothecarii & Historiographi

phi Regii splendidissima munia obiturus: ad hæc enim vocauerat illum CHRISTINA, quod vocabulum omnibus titulis augustius est, oblato in singulos annos bis mille imperialium stipendio, & libero præterea victu. qua ex re tum FREINSHEMIANUM meritum, tum incomparabilis Principis munificentiam rectissime æstimaueris. Cuius aliud quoque paulo post insigne documentum dedit, donatis nostro vna vice quingentis ducatis, vti vocant, quod natalem suum egregia oratione celebrauisset. hoc loco dubitaturos nonnullos existimo, annon limites liberalitatis excesserit gloriosissima Princeps, tot tantaque literatorum hominum ordini largiendo? nos ita iudicamus, nimium non esse, quod dignis tribuitur; ceterum ad hos intelligendos reperiendosque, dilectu opus esse: nam ut veri ac genuini Musarum filii, vehiculorum instar seruiunt magnis Regibus Principibusque, quibus ad famam & æternita-

tem feliciter nituntur; ita illiterati illi literatores summorum Monarcharum res atque decora deterunt potius, quam illustrant. Qua de caussa Augustum quondam, laudis gloriæque ad posteros cupidissimum Principem, prætoribus mandasse, legimus, ne nomen suum promiscuis commissionibus obsolefieri paterentur.

Inter hæc firmata per Germaniam pace, cupido remeandi in patriam nostrum inuasit, non tam ut patrimonium constitueret, quam ut deficienti indies valetudini consuleret. Petita igitur impetrataque venia reuisit natale solum, non tantum honoribus quos supra memorauimus insignis, sed etiam illustri Consiliarii Regii titulo auctus. Sed fefellit eum sua opinio: nam imbecillitas corporis nihil remittebat, & tum aliæ inopinatæ curæ, tum inprimis calumniæ litium exercebant hominem sanctissimi propositi, quo

gene-

genere morbi Germania nostra iam ab aliquot seculis grauiter sane decumbit eo libentius paruisse crediderim, permittente CHRISTINA Regina, vocationi, qua à Serenissimo Electore Palatino, inuitatus fuit Heidelbergam, sub honore & titulo Consiliarii Electoralis & Professoris Honorarii, notabili ante alios prærogatiua & præcedentia: quo fere pacto vir illustrissimæ originis famæque Josephus Scaliger apud Belgas claruit, & lumen illud eruditorum Erasmum Roterodamum ab Ernesto Bauariæ Duce Ingolstadium accitum fuisse legimus. qua autem grauitate, industria, prudentia, duplicem hanc Spartam ornauerit noster, nil attinet verbose demonstrare: res enim in aprico est, & fama publica loquitur. Et profecto duas res, quibus absolui humana felicitas videtur, FREINSHEMIUS assequutus est, ut bene viueret, & bene audiret. Ex quo incredibilis veræ virtutis vis atque efficacia elucet, cui fren-

frendente licet inuidia, fama atque honor vltro famulantur. Noſtro quidem, quum bonæ mentis & honeſtorum ſtudiorum præmia in ipſis ſita eſſe ſapientisſime exiſtimaret, nec præterea quidquam requireret, opes, fama, gloria, ſponte venerunt. quod partim ex his quæ diximus, manifeſtum eſt, partim ex ſequentibus citra omnem controuerſiam manifeſtum fiet. Equidem ſi amplum atque magnificum habetur à claris laudatisque viris noſci, amari, coli, quis noſtrum ſatis extulerit laudaueritque, cui non modo eximiæ æqualium amicitiæ contigerunt, verum etiam illuſtrium atque in ſumma dignatione poſitorum hominum, imo ipſorum Principum, Ducumque & Regum familiaritate, gratia, patrocinio, inclareſcere, æſtimari, locupletari, datum fuit? Et, ut veluti in tranſitu tantummodo nominemus viros meritiſſimæ famæ, quibuscum FREINSHEMIUS amicitiam exercuit, Voſſios, Grotios, Heinſios, Salmaſios, Bar-

læos, Bœcleros, Gronouios, Diodatos, Gothofredos, Styrtzelios, Schefferos, Loccenios; Charus honoratusque fuit Forstneris, Mockeliis, Vicque fortiis, Snolskiis, Peyeris, Marescottis, Canutis, hominibus & natalium splendore, & meritis in Rempublicam prælustribus: quorum laudes & decora pro virili trade remus, nisi augustissima nomina maiestate sua prorsus nos obruerent, ac veluti opprimerent; illud fulmen belli Bernhardus Vinariensis, illud literarum summum præsidium Augustus Brunswicensium Dux, illa Musa decima ELISABETHA Palatina, illud prudentiæ vnicum specimen Elector Palatinus, ille orbis ocellus Regina CHRISTINA, illud denique præsidium suorum, terror hostium CAROLUS GUSTAUUS Rex Suedorum, qui omnes nostrum singulari gratia atque munificentia, prosequuti sunt: & certe supersunt adhuc multæ ab his ad FREINSHEMIUM ipsorum manibus scriptæ epistolæ,

quæ veluti ancilia quædam cœlo delapſa, aut venerandæ Sanctorum reliquiæ religioſa cura aſſeruantur. Continent enim & auctorum ſuorum memorandæ ad poſteros humanitatis, & FREINSHEMIANÆ virtutis certiſſimum teſtimonium.

Quam bene vitæ mimum egerit FREINSHEMIUS ὁ θαυμάσιος memorauimus hactenus, nunc mortem exponemus, quæ vti nobis ingentem mœrorem attulit, ita defuncto læta, & expectata, & beatiſſima contigit. Feliciter enim expertus eſt, quod ſuperſtes confirmabat ſæpius, mortem neminem contemnere poſſe, niſi Chriſtianum. Spectemus igitur, firmaturi animum tam conſtanti exemplo, ut viuamus tanquam morituri, út moriamur tanquam victuri. Sic autem narrauit mihi ſuprema hominis ſanctisſimi, vir ſummæ & humanitatis & doctrinæ Heinricus Holſtius, qui omnium teſtis fuit αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος: quum inſtare ſibi intelligeret

geret decretoriam illam horam, ſacra Domini Cœna ſumma cum deuotione eſſe vſum; deinceps dictum Biblicum indicaſſe, quod in funere ſuo explicari vellet; paulo poſt quieto compoſitoque animo in hæc verba prorupiſſe: ſermo quidem me deficere incipit, ceterum metum vel dolorem mortis non ſentio: inclinatis inter hæc ac nouisſima in luce deficientibus oculis, admonitum ab ipſo, meminiſſet omnis illius bonæ conſolationis, quam in beatum Taubium (is nobilis Danus fideique Holſtii commiſſus non ita pridem Heidelbergæ deceſſerat) tam efficaciter, tamque abundanter effudiſſet, eandemque in vltimo vitæ articulo ſibi quoque accommodaret, collectis extremo niſu viribus, Amen, Amen, reſpondiſſe, atque ſic non mortuum eſſe, ſed obdormiſſe: ſtupentibus cunctis qui aderant, atque talem finem religioſo cum horrore intuentibus. O beatam εὐθανασίαν! O ſingularem conſtantiam!

tiam! quis te virorum optime mortem contemnere docuit, à qua omnis natura abhorret, ad cuius ipsum vocabulum tantopere plures expauescunt? scil. CHRISTUS ille amor tuus ac deliciæ, quem omni vita coluisti, amasti, prædicasti, adfuit tibi in extremis, morbique ac mortis omnem cruciatum compressit ac sustulit,

Excelsaque stitit victorem in rupe Sionis.

Salue igitur omnium bonarum literarum Vindex atque Stator, Philosophorum Christianorum Princeps, omnis virtutis, constantiæ, candoris vnicum exemplum, Principum Regumque cura atque voluptas, salue, inquam, & æternum vale. quod si piis manibus rerum humanarum vlla adhuc cura superest, supremum huncce honorem, & vltimum munus, quod cum gemitu, cum lachrymis, cum afflictione cordis tibi offerimus, mitis placatusque suscipe. Nos vbi ordo naturæ permiserit sequemur; interea contra seculi iniquitatem & malitiam, contra imperitiam & liuorem, à memoria virtutum tuarum, ab eruditione, à constantia, præsidium atque solatium mutuabimur,

F I N I S.

JOANNES FREINSHEMIUS

Lucem primum adſpexit Vlmæ.
A. D. XVI. Kal. Decembris
Anno Chriſtiano M. DC. VIII.
Academias inuiſere cepit natus annos quindecim,
Maximè vero profecit ARGENTORATI,
Adiutus humanitate, conſiliis, exemplo
Viri Optimi atque Doctiſſimi
MATTHIÆ BERNEGGERI.
Inde vocatus à Viro quodam Illuſtri in Galliam
Inter Regis Secretarios Interpretes locum tenuit.
Anno Chriſtiano M. DC XXXIV.
Reuerſus inde ad BERNEGGERUM ſuum,
Eiusque Filia ducta A. C. M. DC. XXXVII.
Commune cum eo tectum, menſam, muſeum,
Bibliothecam, ſtudia prope omnia habuit.
Hinc in SUECIAM accitus, VBSALIÆ
Profeſſorem Politices egit & Eloquentiæ.
Anno Chriſtiano M. DC. XLII.
Donec poſt quinquennium in aulam adſcitus Regiam
Incomparabilis illius CHRISTINÆ iudicio,
Sub Regii Bibliothecarii & Hiſtoriographi titulis
A ſtudiis Sereniſſimæ REGINÆ factus eſt.
Valetudine vero frigidioris Cœli impatiente,
In patriam ſe recepit Anno M. DC. LI.
Vbi tum Sereniſſimus ELECTOR
Palatinam inſtaurans Academiam
Præſentiam illius operamque deſiderare cepit.
Huic ille vocationi lubens meritoque paruit
Sed non ante conſenſum Sereniſſimæ Reginæ,

Quæ A. M. DC. LV. per Germaniam transiens,
Consiliariorum numero eum addidit.
Igitur Anno sequenti profectus Heidelbergam,
Serenissimi ELECTORIS Consiliarius,
Et nouo nostris Academiis Exemplo,
Professor HONORARIUS constitutus est.
Adeptus ista sine ambitu:
Functus sine tædio:
Reliquit sine mœrore:
Heigelb. Ann. M. DC. LX. pr. Kal. sept.
Vnum memor esse necessarium.

